

ἀλήθειαν διὰ τοῦ ψεύδους καὶ τὴν εὐθύτητα διὰ τῆς πλάνης καὶ τῶν διαστοφῶν.»

ΤΟ ΛΕΥΚΟΝ ΡΟΔΟΝ

ΤΩΝ

ΚΕΡΜΑΔΕΚ.

~~~

“Ημην” νεωτάτη ἔτι ὅτε μετώκησε ἐκ τῆς Βανδέας εἰς Παρισίους, ἀλλὰ κάλλιστα ἐνθυμοῦμαι πρεσβύτην ὑψηλὸν οἰκοῦντα ἐν μεμονωμένῳ τινὶ οἰκίσκῳ παρὰ τὰς ὕγειας τῆς Σαρρώτης, τὸν δποῖον ἡγάπων νὰ ἐπισκέπτωμαι μετὰ τοῦ πατρός μου.

Ἔτοι ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, μετὰ μορρῆς ἐμφαινούσης εἰλικρίνειαν καὶ χαρακτῆρα ἐνεργητικόν· ἦτο εὔρωστος ἔτι, εἰ καὶ λευκὸς την κεφαλὴν καὶ μονόχειρ, ἢ δὲ συμπεριφορὰ αὐτοῦ ἐδείκνυεν ἄνδρα ἀνωτέρας κοινωνικῆς καταστάσεως. Ἐκτὸς τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐφημερίου τοῦ πλησίον γωρίου καὶ τοῦ φίλου του θηροφύλακος οὐδένας ἄλλον ἔβλεπε. Παράδοξοι φῆμαι διέτρεχον περὶ αὐτοῦ μεταξὺ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου· διασχυρίζοντο δι’ δὲ ὅλης τῆς ἡμέρας δὲν ἐξῆρχετο τοῦ οἰκίσκου του, καὶ ὅτι ἐπλανᾶτο τὴν νύκτα εἰς τὰς πεδιάδας. Καὶ οἱ μὲν ὑπέθετον αὐτὸν παλίμπαιδα, οἱ δὲ παράδορον· τὰ δὲ παιδία ἐτρέποντο εἰς φυγὴν συναντῶντας αὐτὸν, τόσον ἢ σκυθρωπὴ αὐτοῦ μορφὴ τοῖς ἐφρίνετο αἰδέσιμος καὶ σκαιά.

Ο πρεσβύτης, ἀναίσθητος πρὸς ὅτι περὶ αὐτὸν συνέβαινεν, ἐφάνετο εὐγχιστούμενος μάλιστα ἐκ τῆς γενικῆς ταύτης πρὸς αὐτὸν ἀποφυγῆς· ἡ μόνωσις ἦτο πᾶσα αὐτοῦ ἡ φιλοδοξία. Τὰς κυριακὰς μετέβαινεν ὅμα τῇ αὐγῇ εἰς τὸ χωρίον καὶ ἤκουε τὴν λειτουργίαν, καθ’ ὅλην δὲ τὴν ἄλλην ἐδόμαδα διέτριβεν ἐν τῷ οἰκίσκῳ του.

Τοῦτο μόνον περὶ τοῦ Ἀντωνίου, οὗτοι ἐκκλείστο, ἐγίνωσκον· ὅτι εἶχεν ὑπηρετήσει ἄλλοτε τοὺς δεσπότας τοῦ τόπου, καὶ ὅτι ἐγένετο σκαίδης οὕτω καὶ σιγηλὸς ἐκ τοῦ τραχικοῦ τέλους τῶν κυρίων του, τοὺς δποῖους ἡγάπα θερμότατα.

“Ημην μόλις ἐνδεκαέτις ὅτε μὸν ἀφηγήθησαν ταῦτα, ἀλλ’ ἐχαράχθησαν βαθύτατα ἐν τῇ νεκρῷ φαντασίᾳ μου. Εἰ καὶ παιδίον ἔτι, ἐννέουν δύμως ὅτι ὁ Ἀντώνιος εἶχε διέλθει εὐτυχεστέρας ἡμέρας, καὶ ὅτι μεγάλαι λύπαι ἡνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἀπομονωθῇ οὗτο. Ὁ Ἀντώνιος μὲ τὴν πολὺ καὶ προσεπάθει νὰ μὸν δεινύνεται φαιδρὸς ὅτε τὸν ἐπισκεπτόμην, ἀλλὰ καὶ τὸ μειδίαμά του αὐτὸν εἶχε τὸ βαρὺ καὶ τεθλιμμένον. Τούτου ἔνεκα μὸν ἐνέπνεε βαθὺν σεβασμὸν ἀλλὰ καὶ περιέργειαν μεγάλην ἀμφότερα δὲ τὰ συναισθήματά μου ταῦτα ήδη ανενὶ προσηνεστάτη πρὸς αὐτὸν συμπεριφορὰ τοῦ πατρός μου, ὅστις, εἰ καὶ ἀγαθὸς πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του, ἦτο ἐν τούτοις ψυχρὸς καὶ μεμετρημένος.

Μίαν ἡμέραν ὁ πατὴρ μου ἀνεγάρησε δι’ ὑποθέσεις αἰρητίως καὶ μὲν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν γηραιὸν αὐτοῦ φίλον. Ἡ οἰκία τοῦ Ἀντωνίου συνίστατο ἐκ δύο μόνων δωμάτων, ἀλλὰ συνήθως μόνον εἰς τὸ πρῶτον εἰσεργόμεθα. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀγνοώ διὰ τίνα αἰτίαν, ὁ Ἀντώνιος μὲν ἀφῆκε μόνην καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον, εἰς δὲ ὑπειστῆλθον καὶ ἐγὼ ἀμέσως λάθος.

Ἐν μόνον παραδίθυρον ἐφότιζε τὸ στενὸν τοῦτο καὶ χαρηλὸν δωμάτιον, ἐνῷ μία κλίνη, καθίσματα τινὰ καὶ μία ἐκ ξύλου κοινοῦ πράπεζα συνίστων πάσαν τὴν συσκευήν. Ἄλλ’ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐκρέματο ζεῦγος πιστολίων, ξίφος καὶ δύο κυνηγητικὰ ὅπλα, ἀτινάχια ἐπέσυραν τὴν προσογήν μου.

Τὸ δὲ τῶν ὅπλων τούτων, πολὺ τοῦ ἐτέρου μικρότερον, μόνον εἰς γυναῖκα ἢ παιδίον εἶχε βεβαίως χρησιμεύσει. Τὸ πολυτελέστερό τοῦτο ὅπλον ἦτο κεκοσμημένον γλυφαῖς καὶ λίθοις, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὅποιων ἐφαίνοντο ὥραιότατα σήματα φέρουντα στέμμα κόμητος· τὸ αὐτὸν δὲ οἰκόσημον ὑπήρχε καὶ ἐπὶ τοῦ σφαιρώματος τῆς λαβίδος του ζίφους, ἦτις ἦτο ἐκ χρυσοῦ ἐσμιλευμένου.

Μοὶ ἐφάνη παραδοξότατον ὅτι τόσον ὥρχις ὅπλα ἀνήκον εἰς τὸν Ἀντώνιον, καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἦτο ἀπηγγαλημένος εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ δωμάτου καὶ δὲν προσείχεν εἰς ἐμὲ, ἡσθάνθη ζωηρὸν ἐπιθυμίαν νὰ ἀποθυμάσω ἐκ τοῦ πλησίον τὸ μικρὸν ὅπλον, ὅπερ ἦτο ἴδιαχιτέρως τὸ ἀντικείμενον τοῦ

θαυμασμοῦ μου, καὶ ἀνέβην ἐπὶ τινος ἔδρας.
Ἄλλα τότε ᾧλο τι ἐπέσυρε τὴν προσο-
χὴν μου.

Τηράνω τῶν ὄπλων, ἐντὸς δοχείου κε-
καλυμμένου, ὑπῆρχεν ἐν μόνον ἀνθος λευκόν·
ἡτο ῥόδον τεχνιτὸν, ὑπωχρον, συντεθλιμ-
μένον, καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ κατάσιτα ἐκ
κηλίδων ἐρυθρῶν.

Ἐξεπλάγην ἐπὶ τῇ ἀξίᾳ θν ὁ Ἀντώνιος
ἔδιδεν εἰς τὸ ἀνθος τοῦτο. Ἡ παιδικὴ ἡλι-
κία δὲν ἔννοει ὅποιαν ἀξίαν δύνανται νὰ
έχωσι μικρά τινα πράγματα ἀναμιμνήσκον-
τα περιστάτεις τινὰς τῆς ζωῆς· δὲν γνωρί-
ζει οὔτε τὰς λύπας τοῦ παρελθόντος, οὔδὲ
τὰς Ολίψεις ή· ἐπιφυλάττει τοις αὐτῇ τὸ
μέλλον. Διὰ τὴν ἕλικίαν ταῦτα, ἐν μόνον
ὑπάρχει· τὸ ἐνεστὸς, δλον μεστὸν εύτυχίας
καὶ ἀνευ φροντίδων. Πῶς δύνανται λοιπὸν
νὰ ἔννοηση τὴν λατρείαν τῶν ἀναμνήσεων;

— Κύριε Ἀντώνιε, εἶπον αὐτῷ, δικτὶ
φυλάττεις τόσον ἐπιμελῶς τὸ ἀσχημον αὐτὸ-
δύνθος;

Συνάμα προσεπάθησα νὰ φθάσω τὸ μι-
κρὸν ὄπλον καὶ παρ’ ὀλίγον νὰ πέσω ἐκ τῆς
ἔδρας θν μὴ ὁ Ἀντώνιος δὲν ἐπρόφθανσεν ἐν
ακιοῦ. Οὐδέποτε μοὶ ἤρνεῖτο ὅτι τῷ ἐξή-
τουν, ἀλλ’ ἐν τούτοις ἦδη μὲ τίγκην ἔξω
τοῦ δωματίου καὶ μὲ εἶπεν αὐστηρῶς ὅτι
κακῶς ἐπραξίζεις τὸ μικρὸν ἐκεῖνο
ὄπλον, ὅπερ οὐδεὶς πλέον μετεγειρίζετο,
οὔδὲ αὐτὸς οὔτος.

— Διατί δὲν μεταγειρίζεσθε αὐτό; Εἴ-
ναι τόσον ὕραξιον· μήπως σᾶς ἀπηγόρευσαν
νὰ τὸ ἐγγίζετε; εἰπέτε μοι ποῖος σᾶς τὸ
ἔδωκεν;

— Ἡ ἴστορία του εἶναι πολὺ μακρὰ διὰ
παιδίον τῆς ἥλικίας σου. Τὰ ὄπλα ταῦτα,
καὶ ἐκεῖνο τὸ ὄποιον ὀνομάζεις «ἀσχημον
ἀνθος» εἶναι ἡ πολυτιμοτέρα κληρονομία
μου. Εἴναι τὰ μόνα πράγματα ἔτινα μοὶ ἀ-
πομένουσιν ἐξ ἐκείνων τοὺς ὄποιους ἥγάπησα!

Λέγων ταῦτα ὁ Ἀντώνιος τόσον ἐγένετο
σκυθρωπὸς, ὡστε μετεμελήθην ἀληθῶς ὅτι
τὸν ἥρωτην.

— Σᾶς ἐλύπησα, εἶπον αὐτῷ, συγγνώ-
μην. Εἰς τὸ ἔξης θα εἴμαι φρόνιμος καὶ δὲν
θὰ σᾶς ἐρωτήσω πλέον περὶ τοῦ μικροῦ
ὄπλου· δὲν ἔξευρα ὅτι τοῦτο ἔδύνατο νὰ
σᾶς λυπήσῃ.

Ο γέρων μὲ ἡσπάσθη καὶ μὲ ὑπεσχέθη,
ὡς ἀμαιρὴν τῆς ὑποταγῆς μου, νὰ μοὶ διη-
γήθῃ τὴν ἴστορίαν τῶν ὄπλων τούτων ὅτε
ἥθελον γίνει ἀρκετὰ μεγάλη ὥστε νὰ δύ-
ναμαι νὰ τὴν ἔννοησω.

Τὸν προσεγγὴ χειρῶνα, ὁ πατέρα μου
ἐγκατεστάθη ἐν Ηράκλειοις, ἐγὼ δὲ εἰσῆλθον
εἰς ἐκπαιδευτήριον, καὶ ματ’ ὀλίγον Ἐλη-
σμόνησα καὶ τὸν Ἀντώνιον, καὶ τὸν οἰκί-
σκον του, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν δύθων τῆς Σέ-
βρης παιδίας μου.

Ἐξ ἔτη μετὰ ταῦτα, λυπηρὰ περιστά-
σεις μὲ ἐπανέφερον εἰς Βανδέαν. Ἀπώλεσκ
τὸν πατέρα μου, καὶ μετέστην νὰ διέλθω
τὰς διακοπὰς παρά τινι θείᾳ μου.

Τότε λοιπὸν, ἐπανιδοῦσα τοὺς τόπους
αὐτοὺς ὅπου ἡ παιδικὴ μου διέρρευσεν ἡλι-
κία, ἀνευνήσθη τοῦ Ἀντώνιου καὶ ἥθελησα
νὰ ἐπανίδω τὸν καλὸν γέροντα τὸν ὄποιον
ὁ πατέρα μου τόσον εἶχεν ἀγαπήσει.

Ο Ἀντώνιος ὤφειλε νὰ ἥναι τότε δύδοη-
κοντα ἐτῶν· ἀλλ’ ἐγὼ δὲν ἐσυλλογίσθην ὅτι
ἥτο δυνατὸν νὰ μὴ τὸν ἐπανεύρω, καὶ ἐλι-
πήθην πολὺ μαθεύσας ὅτι καὶ οὔτος εἶχεν
ὅμοιας ἀποθέσεις.

Τὴν εἰδησιν ταῦτην ἔμαθον παρὰ τοῦ
φίλου του θηροφύλακος, εἰς δύνεις κλη-
ροδοτήσει τὸν οἰκίσκον του. Ο οἰκίσκος
εἶχεν ἐπιδιορθωθῆναι εξιατερικῶς, ἀλλ’ ἐσω-
τερικῶς οὐδὲμεμέλαιν εἶχεν ὑποστῆ μεταβολήν.

Τὰ ἔπιπλα ἥσκην τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῆς
αὐτῆς ἀκόμη θέσεως εὑρίσκοντο ὅπου καὶ
ἀλλοτε· ἀλλ’ ἐπὶ τοῦ τοίχου μόνον τὸ ὄπλον
τοῦ Ἀντώνιου ἐκρέματο, τὸ δὲ μικρὸν ὄπλον,
τὸ ἔιφος καὶ τὸ ἀνθος δὲν ὑπῆρχον πλέον.

Ο θηροφύλακας εἶχε γνωρίσει τὸν πατέρα
μου καὶ ἐμὲ παιδίον ἔτι. Μὲ εἶπε πόσον ὁ
Ἀντώνιος μὲ τίγκηπα καὶ ὅτι πολὺ ἐλυπήθη
ὅτι δὲν μᾶς εἶδε πρὶν ἀποθάνη. Ουλήσα-
μεν μετὰ τοῦ θηροφύλακος περὶ τοῦ καιροῦ
καθ’ ἓν ἀφροντις ἐγὼ περὶ τῶν δυνητικῶν
τοῦ βίου, ἥρχόμην καὶ ἐπαιζον εἰς τὸν λε-
μῶνα, τῷ διηγήθην τὴν περιέργειαν θν μοὶ
ἐπροξένει· ὁ Ἀντώνιος, καὶ τῷ ἐξέφρασα τὴν
λύπην θν ἡσθανόμην μὴ δυνηθεῖσα νὰ δι-
κούσω τὴν ἴστορίαν, θν μοὶ εἶχεν ὑπεσχέθη
καὶ μὴ διηγήθῃ ὁ γέρων ἡμῶν φίλος. Ο Ιω-
άννης, οὕτω ἐκαλεῖτο ὁ θηροφύλακας, ὑπῆρ-
χεν δὲ μπιστος τοῦ Ἀντώνιου φίλος· ἐγί-

νωσκεν ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν, καὶ μὲν εἶπεν
ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπό-
συγεσιν τοῦ Ἀντωνίου, διηγούμενός μοι τὴν
ἱστορίαν του.

Ἐδέχθη μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν πρό-
τασιν ταύτην, καὶ ἐκαθήσαμεν ἐπὶ τοῦ λι-
θίνου ἐδωλίου ὅπου, τόσον συγνά, δι πατήρ
μου καὶ δι Ἀντώνιος συνδιελέγοντο βλέ-
ποντες ἐμὲ παῖζουσαν. Ο φύλαξ διέμεινεν
ἐπὶ μικρὸν σιωπῶν καὶ οἴονει ἀναμμηνησό-
μενος, εἴτα δὲ ἥρξατο τὴν διήγησιν, τὴν
Οὐέλω προσπαθήσει νὰ ὑποτυπώσω ἐνταῦθα.

I

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑπερκειμένου τῆς
πεδιάδος ταύτης ὕρους, ἐγέβρετο πρὸ τῆς
ἐπαναστάσεως, εὑρὺ οἰκοδόμημα τοῦ ὁποίου
οἱ ὑψηλοὶ ἔδοντωτοι πύργοι καὶ τὰ πλατέα
τείχη, μελανά ὑπὸ τῶν αἰώνων, ἐμφρύρουν
τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν καταγωγὴν. Πρὸ αἰώ-
νων ἀληθῶς τὸ φρούριον τοῦ Κερμαδέκ
ἀντεῖχεν εἰς τὴν φθοράν τοῦ χρόνου· ἀλλὰ
κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἶχε πάθει σπου-
δαῖαν φθοράν.

Π πτέρυξ τοῦ οἰκοδομήματος, ἡ μᾶλ-
λον ἐκτεθειμένη εἰς τὰς δυσκρατίας τῶν
ῶρῶν ἦτο ἐτοιμόρροπος, καὶ ἡναγκάσθησαν
νὰ τὸ ἐγκαταλεῖπωσι, διέτι οἱ κύριοι αὐτοῦ
ἀντὶ νὰ τὸ ἀνοικοδομήσωσιν, τούναντίον
ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῇ ἔρειπιώσει αὐτοῦ. Η
οἰκοδόμητις τοῦ φρουρίου ἀνήρχετο εἰς αὐ-
τὴν τὴν πρώτην ἀρχὴν τῆς ἐμφανίσεως τῆς
εὐγενοῦς οἰκογενείας τῶν Κερμαδέκ, καὶ ὡς
αἱ περγαμιναὶ αὐτῶν καὶ τὰ οἰκόσημα, οὗτοι
καὶ τὰ καταρρέοντα ταῦτα προαιώνια τείχη
ἐμφρύρουν τὴν ἀρχαῖτητα αὐτῆς.

Η ὑπερήφανος αὕτη ἀδυναμία ἦτο λά-
θος; τοῦτο δὲν τολμῶ νὰ εἴπω σήμερον ὅτε
ἄλλη τις χείρ ἡ ἡ τοῦ χρόνου ἥράνισε
πρόρριζα τὰ ἔνδοξα ταῦτα τοῦ παρελθόντος
μνημεῖα.

Κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, συνέβαινεν
εἰς τοὺς δεσπότας τοῦ Κερμαδέκ ὅτι καὶ
εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν κατοικίαν. Πλού-
σιοι καὶ ἴσχυροι ἀλλοιοτε, εἶχον καθέξει ἐν
τῇ αὐλῇ ἐπισήμους θέσεις· τελευταῖον εἴ-
χον ἀπωλέσσει μέγα μέρος τοῦ πλούτου αὐ-
τῶν καὶ ἔζων μειράν τοῦ κόσμου, λησμο-
νημένοι, σχεδὸν ἄγνωστοι. Πάντες ὑπῆρ-

ξαν πολεμισταὶ γενναῖοι καὶ ὑπηρέται ἀ-
φοιωμένοι τῆς Βασιλείας, καὶ οἱ τελευ-
ταῖοι δὲ ἔτι τῆς οἰκογενείας ταῦτης βλα-
στοὶ εἶχον καὶ οὗτοι ὀραῖαι κληρονομίαν
νὰ προσθέσωσιν εἰς τὰς οἰκογενεικὰς παρα-
δόσεις τῆς πιμῆς καὶ τῶν ἀρετῶν, τὰς ὀ-
ποίας εἶχον κληροδοτήσει αὐτοῖς οἱ πρόγο-
νοι των.

Ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, κατὰ τὸ 17.,
ἦτο ὁ κόμης Φενώ, εὐγενοῦς καὶ ὑπερηφά-
νου χαρακτῆρος, οὐδαμῶς ἐναπομενούμενος
εἰς τὰς βαδιούργιας τῶν αὐλικῶν καὶ τὰς
μικρότητας τῆς αὐλῆς. Ήγόρει τὴν εὐ-
κολὸν ἐκείνην ἡθικὴν, ἥτις ἡξεύρει νὰ
καλακεύῃ πάντας τοὺς περισσόντας καὶ
νὰ ἐπωφελήται ἐκ τῆς ἐπιρροῆς διλων, καὶ
διὰ τοῦτο μικρὸν εὔδοξίμησεν ἐν τῇ
αὐλῇ. Άλι μπρεστίου του δὲν ἀντεισίθησαν,
καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του, ἥτις εἶχε δοκιμασθή,
ἄλλα τὴν ὁποίαν δὲν διελάλει, πολλάκις
παρεγνώρισθη. Ο φθόνος καὶ ἡ ζηλοτυπία
ἐπωφελήθησαν μετ' οὐ πολὺ τῶν δικιάσεων.
τῶν ἴσχυόντων, δὲ δὲ κόμης δυσκαταγχετῶν
ἐν μέσῳ τῶν διαδιευργιῶν αὐτῶν, ὑπερήφα-
νος, δὲν ἐπεζήτησε νὰ κατισχύσῃ αὐτῶν,
ἄλλ' ἀπεσάσισε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀποσυρόμενος
εἰς Βανδέαν.

Η κόμησσα, ἀγαθὴ καὶ εὐσεβὴς γυνὴ,
ἔτοεφε διὰ τὴν Βασίλισσαν Μαρίαν Λεκίν-
σκα ἀληθῆ λατρείαν. Προσεπάθησεν ἐπὶ
μικρὸν νὰ κρατήσῃ τὸν σύζυγόν της παρὰ
τῇ αὐλῇ, ἀλλὰ τέλος, ἀπαυδήσασα νὰ
βλέπῃ αὐτὸν τόσον συγνά συκοφαντούμε-
νον καὶ παραγνωριζόμενον, συγκατετέθη νὰ
ἐπανέλθωσιν εἰς Κερμαδέκ. Τὸ φρούριον, τὸ
ὅποιον μόλις ἀπαξί τοῦ ἔτους ἐπεσκέπτοντο,
ἦτο ἐγκαταλειμμένον, ὑπὸ τῶν ἐπιτήρησιν
ἐπιστάτου τινος, πρὸ ἐνὸς σχεδὸν τετάρτου
αἰώνος.

Ο κόμης καὶ ἡ σύζυγός του ἐπανεῖρον
μειράν τοῦ κόσμου τὴν ἀνεστίν καὶ τὴν γα-
λήν την ὁποίων εἶχον στερηθῆ πρὸ μα-
κρῶν χρόνων. Μέγισται ἀπόλειται εἶχον
ἐλαττώσει τὴν περιουσίαν των, ἀλλ' οὐχ
ἥττον αἱ πρόσοδοι τῶν κτήσεων αὐτῶν ἐ-
πήρχουν ἀφθόνως εἰς τὸν ἡσυχὸν βίον δυ-
διῆγον καὶ εἰς τὰ πολλὰ βοηθήματα διτια
ἡρέσκοντο νὰ ἐπιδιψύλευσι περὶ αὐτοὺς.
Τόσον εὐτυχεῖς ἦσαν ἐν τῷ γηραιῷ αὐτῶν

φρουρίω, ὅστε μετεμέλοντο βαθύτατα ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἔζησαν μακρὰν αὐτοῦ.

Ο μονογενὴς αὐτῶν υἱὸς, ὁ ὑποκόμπος Γεώργιος, ἦτο τότε εἰκοσαετής. Λοχαγὸς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Γαλλίας, εἶχε διακριθῆν πὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατάρχου Βρογλῆ. Ἀναρρωνύων ἐκ βαρείας πληγῆς ἦλθε νὰ διέλθῃ μῆνας τινας ὑπὸ τὴν πατρικὴν στέγην, καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ κόμητος καὶ τῆς κομισσοῦ ἦτο πλήρης τότε· ἀλλ’ ὀλίγον δικρέσει διότι ἡ δέσποινα τοῦ Κερμαδέκ, τῆς δποίας ἡ ὑγεία πρὸ πολλοῦ εἶχε κλονισθῆ, ἐσβέσθη μίαν ἡμέραν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου καὶ τοῦ υἱοῦ της. Ο Γεώργιος αἰσθανθεὶς τὴν μόνωσιν εἰς ἣν ἥθελεν ἀφῆσαι τὸν πατέρα του ἡ ἀναγόρησις αὐτοῦ δὲν ὑπέστρεψε πλέον εἰς τὸν στρατόν.

Ἐτη τινὰ ἀργότερα, ἐνυμφεύθη νέαν ὄρφανὴν, ἀνατραφεῖσαν ἐν την γειτονικῷ μεγάρῳ. Ως μόνην προϊκα ἔφερεν αὕτη εἰς τὸν σύζυγόν της τὴν ἀρχαίαν εὐγένειαν αὐτῆς καὶ τὰς ἴδιας ἀρετάς. Ἀλλ’ εἰς ἀντάλλαγμα, ἐπανέφερε τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῇ ἑστίᾳ τῶν Κερμαδέκ, ἦτις ἦτο θηλιθερὰ καὶ ἔρημος ἀρ ὅτου εἶχεν ἀποπτῆ αὐτῆς ἡ εὐγενὴς κόμησσα.

Ἄξια κατὰ πάντα ἐκείνης τὴν δποίαν ἀντικατέστησε, ἡ νέα δέσποινα κατέκτησε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην πάντων τῶν περικυλούντων αὐτὴν. Ο Γεώργιος μόνος θὰ ἐπεθύμει νὰ εἴχεν αὕτη πλειοτέραν ἰσχὺν χαρακτῆρος· θὰ ἐπεθύμει, ἀντὶ τῆς ἀναλλοιώτου αὐτῆς γλυκύτητος, νὰ εἴχε δόσιν τινὰ ἀποφασιστικότητος, ἦτις θὰ συνενθίστετο κάλλιον πρὸς τὸν ἴσχυρὸν διοργανισμὸν ὃν αὐτὸς πατρόθεν ἐκληρονόμησε. Θὰ ἐπεθύμει νὰ ἦτο ἡ συνοδὸς αὐτοῦ εἰς τὴν Ήραν καὶ εἰς τὰς ἐκδρομὰς του· ἀλλὰ, δειλὴ αὐτὴ καὶ ὀποιοῦσα, ἐφοβεῖτο ἐκ τοῦ ἐλαχίστου διλιτήματος τοῦ ἵππου της, καὶ δικρότος τοῦ ὅπλου τὴν ἔκαμψε νὰ τρέμῃ. Οὗτο ἔμενε σχεδὸν πάντοτε εἰς τὸ φρούριον, σύντροφος τοῦ γέροντος κόμητος Ρενώ, ὁ δι Ζεώργιος ἔξηρχετο συνοδεύμενος εἰς δλας τὰς περιστάσεις ὑπὸ τινος ὑπηρέτου, πρὸς ὃν ἐδείκνυεν ἴδιαντέραν ἀγάπην. Ο ὑπηρέτης οὗτος ἦτο δι Αντώνιος.

Ορφανὸς ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, εἶχε περισσωθῆ καὶ ἀνατραφῆ ἐν τῷ φρούριῳ καὶ

εἶχε προσηλωθῆ εἰς τοὺς κυρίους του ὡς εἰσούτοις ἦσαν οἱ γονεῖς του, ἡ οἰκογένειά του. Δι’ αὐτὸν, δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη πατρὶς ἐκτὸς τῶν τειχῶν τοῦ φρούριου, ἄλλη ἀγάπη ἐκτὸς ἐκείνης ἢν ἔτρεφε πρὸς τοὺς οἰκοῦντας ἐντὸς αὐτῶν. Φίλος μάλλον ἦ ὑπηρέτης, ὁ Αντώνιος ἦτο οίονει μέλος τῆς οἰκογενείας των Κερμαδέκ. Ἀλλοίμονον! ὁ Θεὸς ἐπεσύλλαττεν αὐτῷ τὴν ὁδύνην νὰ ἐπιζήσῃ πάντων τῶν ἄλλων μελῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος δ ΙΣΤ’. Ο Γεώργιος ἤδην ἦτο νὰ λάβῃ παρὰ τῇ νέᾳ βασιλείᾳ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν διάτε τὸ ὄνομα καὶ τὰς ἴδιας στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας του. Οὐδὲ ἐσκέφθη τοῦτο, ἀλλ’ ἐνησχολεῖτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν δύω νέων υἱῶν του, τοῦ Ρενὼ καὶ Ραούλ, ὁ δὲ γέρων πατέρας του ἐνίσχυεν αὐτὸν καθ’ ἐκάστην εἰς τὰς διαθέσεις αὐτοῦ ταύτας πρὸς τὸν ἐν τῷ φρούριῳ βίου.

«—Πίστευε μοι, Γεώργιε, τῷ ἔλεγε συγχρόνως ὁ γέρων κόμπος, βίωσον διὸ παντὸς τὴν ἡρεμον καὶ γλυκεῖαν ταύτην ζωήν. Εἰσαι εὐτυχὴς ἐδῶ, οὐδὲ πάλη τῆς φιλοδοξίας καὶ ο θόρυβος τῆς αὐλῆς οὐδέποτε θὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν γαλήνιον εὐδαιμονίαν σου.»

Ἐνίστε, ως εἰς ἦτο ὑπὸ τὸ κράτος διλεθρίου προσαισθήματος, ὁ γέρων ἐπέλεγεν:

«Λν ποτὲ τὸ ξέρος καὶ ἡ πίστις σου φανῆσι χρήσιμα τῷ βασιλεῖ, εἶμαι πεπεισμένος δι τοῦ θέλεις λησμονήσει τὸν εὐδαίμονα τοῦτον βίον ἵνα ἀκόλουθητε εὐγενῶς τὰ παραδείγματα τῆς ἀφοιάσεως τῶν προγόνων σου. Λλὰ τοῦ κινδύνου παρελθόντος οἰσιδήποτε καὶ διὸ προσμειδιάσωσιν εὔνοιαν, ἀναμνήσθητι τῆς παροκλήσεώς μου καὶ ἐπάνελθε εἰς Κερμαδέκ. Ενταῦθα ὑπάρχει ἡ γαλήνη καὶ ἡ εἰρήνη τῆς καρδίας· ἐὰν θελήσῃς νὰ μεταβάλῃς τύχην, θέλεις ἀπολέσει ταύτας διὰ παντός!»

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος δύω συμβιβλικόταξις φερον σχεδὸν ταυτογράνως εἰς τὸ φρούριον τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην. Η γέννηταις μιᾶς κόρης ἐπλήρωσε τὰς εὐχὰς τῆς δεσποίνης τοῦ Κερμαδέκ, ἐλύπησε δὲ πάντας δι θάνατος τοῦ γέροντος κόμητος Ρενώ. Η κόρη ωνομάσθη Ἄρτεμις· ἡ παρουσία αὐτῆς καὶ αἱ φροντίδες δι πάκτει τὴμυγήθησαν μόλις

νὰ πληρώσωσι τὸ κενὸν ὅπερ δὲ γέρων δεσπότης ἀφῆκεν εἰς τὸ φρούριον.

Ὦς νεωτέρα κατὰ πολὺ τῶν ἀδελφῶν της, ἡ Ἀρτεμίς ἐγένετο τὸ τρυφερὸν τῆς; οἰκογενείας ἀπάστης μέλημα. Καθ' ὅσον ἡ λικουδοῦτο, ἔβλεπον συναναπτυσσομένην μετ' αὐτῆς μεγίστην ζωηρότητα, ἥτις κατεγοήτευε τὸν πατέρα της, ἀλλ' ἡτοις ἀντούχει πολὺ δικαίως τὴν δέσποιναν Κερμαδέκ.

Ο Πεντε καὶ ὁ Ραούλ εἶχον παιδιγωγὸν ἰερέα εὑπαίδευτον καὶ περιωτισμένον, εἰς δὲ διδυοῖς ἐνεπιστεύθησαν τὴν ἀνατροφὴν τῆς Ἀρτέμιδος. Λῦτη, πεποικισμένη μετὰ νοημοσύνης προϊόντου, ἤγαπητε θερμότατα τὴν μελέτην τῆς ἴστορίας καὶ ἐμελέτα μετὰ θέρμης τουτού τῆς ὥστε ἦθελε πάθει τὴν ὑγείαν της, ἀν μὴ ἐνίσχυε ταύτην διὰ σωματικῶν κόπων καὶ ἀσκήσεων.

Ο κόμης, γοητευμένος ἐν τῶν προόδων τῆς θυγατρὸς του, εὐχαριστεῖτο νὰ τῇ διηγῆται τὰ στρατιωτικὰ ἀνδραγαθήματα τῶν προγόνων του. Ἐθέλγετο δὲ ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸν ὄποιον ἐξήγειρον παρόμοιας διηγήσεις ἐν τῇ νεαρᾷ ταύτῃ κεράλῃ. Η κόμηςα ἔπασχεν ἀκούουσα τὴν Ἀρτεμίν φθονοῦσαν τὴν τύχην διαφόρων ἡρωΐδων τῆς ἴστορίας, καὶ ὕκτειρεν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τῆς καρδίας της τὴν ὅλως ἀνδρικὴν ἀνατροφὴν ἢν ἔδιδον αὐτῇ.

Λπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἡ Ἀρτεμίς εἶχε λάβει παρὰ τοῦ πατρὸς της μαθήματά τινα ἵππασίας. Δεκατριέτις, ἀμαζῶν τελεία, συνώδευε πανταχοῦ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς της, ἐπιδεικνύουσα τουαύτην ἴταρντητα καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τοὺς κινδύνους, ὡστε κατέπληττε πολλάκις καὶ τοὺς τρεῖς. Ἐνίστε συνώδευεν αὐτὴν μόνος ὁ Ἀντώνιος τὸ τρελλὸν τότε παιδίον ἡσθάνετο εὐχαρίστησιν νὰ διπλασιάζῃ τὸ παράστολον αὐτοῦ, ἵνα δὲ γηραιὸς ὑπηρέτης διετελῇ εἰς διηνεκῆ τρόμον.

Τπερήφανος ὁ κόμης διτὶ εὔρισκεν ἐν τῇ κόρῃ του τὰς ἴδιότητας δις ἄλλοτε τούγκηθη νὰ εἴχει τὴν κόμησσαν, κατέκρινε ὅμως τὸ παράτολμον αὐτῆς, διερήθρυντο νὰ τῇ προξενήσῃ σπουδαῖα μυτευχήματα ἀλλὰ συνάμα, τυφλούμενος ἐκ τῆς στοργῆς, δὲν διέβλεπεν ἐπακριβῶς τὰ ἀτοπήματα ἀτιναχθεῖσαν τὸ προκύψωσιν, ἐν τῷ μέλλοντι τῆς Ἀρτέ-

μιδος, ἐκ τοῦ τοιούτου βίου. Μᾶλλον προσρατικοί, δὲ ἀνθεῖς καὶ τὴν κόμησσαν, ἀθλίεοντο ἀμφότεροι, χωρὶς νὰ ἔχωσι τόσην ἐπιρροήν ἵνα φέρωσι μεταβολὴν διαρκῆ.

Ἐν τούτοις ἡ ἀγαθοτέρα καὶ γενναιοτέρα ψυχὴ ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ τολμηρὸν τοῦτο καὶ ἀποφασιστικὸν ἔξωτερικόν. Η Ἀρτεμίς οὐδένα τεθλιμμένον ἐγκατέλιπεν ἀπαραμύθητον, οὐδένα ἀσθενῆ ἀγενούσιας, καὶ οὗτο πάντες ἐγνώριζον καὶ πάντες εὐλόγουν αὐτὴν εἰς τὰ πέριξ. Ἐν μέσῳ αὐτῶν μάλιστα τῶν ζένων αὐτῇ ἀσκήσεων εἰς δὲ ἔδιδετο, ἐδείχνυε λεπτοτάτην αἰσθητικότητα.

Ηρέβαν τινά, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν δπλων, ἐκτύπωσε τὸν Πεντε ἐπὶ τῆς καρδίας.

— Κάλλιστα, ἀνέκραξεν ὁ κόμης. Λγ η πάλη σας ἡτο ἀληθής θὰ εἴχεις ἡδη φονεύσει τὸν ἀντίπαλόν σου.

Η νέα κόρη ὠγρίασσε καὶ ἔρριψε μετὰ ὡρίκης τὸ ὑπλον μακρὰν αὐτῆς καὶ πολλαὶ ἡμέραι παρῆλθον μέχρις οὐδὲν ἀποφασίσει νὰ ἐγγίσῃ ξίφος· ἀλλ' ἡ συνήθεια ἐπανέφερεν αὐτὴν ἀνεπαισθήτως καὶ πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὄπλασκίας.

Αλλοτε, χωρισθεῖσα τῶν ἀδελφῶν της ἐν τῇ Οἵρᾳ, ἐπανῆλθεν πρὸς αὐτοὺς κλαίουσα.

— Τί εἴχεις, ἀδελφή μου; τὴν ἡρωτήσειν ὁ Ραούλ ἀνήσυχος μήπως ἐπληγώθη;

Η Ἀρτεμίς ἔφερεν αὐτὸν ἐκεῖ πλησίον καὶ δεικνύουσα αὐτῷ μικρὰν δορκάδα θὺ εἴχε φονεύσει:

— Ογι, εἶπε μετὰ φωνῆς ἡλλοιωμένης, δὲν ἐπληγώθην ἀλλὰ τὸ δυστυχές αὐτὸν ζῶον δὲν ἐφονεύθη ἀμέσως. Τὸ εἶδον νὰ δικρύῃ ἐν τῇ ἀγωνίᾳ του, καὶ ἐκλινυσα μετ' αὐτοῦ καὶ ἐμέμρθην ἐμαυτὴν διὰ τὴν σκληρότητά μου.

Τοιαῦται τινὲς σκηναὶ ἐπαρηγόρουν ἐνίστε τὴν κόμησσαν ἐλπίζουσαν διτὶ θέλει ἐπαναρέσεις ἐπὶ τέλους τὴν Ἀρτεμίν εἰς τὰς ἀληθείες τῶν δεσποινῶν ἐνασχαλήσεις, καὶ ἐδιπλασιάζει τότε τὰς προσπαθείας αὐτῆς καὶ τὰς συμβουλάς. Ισως ἦθελε τὸ κατορθώσει εἰ μὴ ἐπήρχετο μετὰ μικρὸν ἡ ἐπενάστασις καὶ αἱ συνκοιλουθήσεις ταύτην κατατροφαί.

II

Ἐνῷοι ἐνικυτοὶ οὗτω διάρρεον γαλήνιοι καὶ εὐτυχεῖς εἰς Κερμαδέκ, τοὺς Παρισίους ὑπόκωφος συνετάρασσε σάλος, δοτις καθ' ἐκάστην ἐλάμβανε εύρυτέρας διαστάσεις.

Ἡ ἀτυχὴ φυγὴ τοῦ δυστήνου Λουδοβίκου ΙΣΤ ἐξήγειρε τὴν ὁργὴν τοῦ λαοῦ. Καθ' ὅσον ὁ κίνδυνος πᾶσαν κι τάξεις τῆς εὐγενείας ἡραιοῦντο περὶ τὸν σαλευόμενον θρόνον καθ' ἐκάστην νέας οἰκογένειαι ἀπήργοντο ζητοῦσαι εἰς τὴν ξένην τὴν ἀσφάλειαν ἣν ἡ πατρίς των ἤρνετο αὔταῖς. Ὁ κόμης ἀνεμνήσθη τότε τῆς οἰκογενειακῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ἀφοσιώσεως καὶ τὰς νωπὰς ἔτι παραγγελίας τοῦ γέροντος πατρός του. Ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους, εἰ καὶ προσεγγίζων τὸν θρόνον ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ διεκινδύνευε προφανῶς. Ὁ κόμης τὸ ἕξευρεν ἀλλὰ δὲν ἐδίστασε νὰ ἀναχωρήσῃ, κωφεύων εἰς τὰς ίκεσίας τῆς κομήτης. Ὁ Ρενέ καὶ ὁ Ραούλ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοῖς ἐπιτρέψῃ νὰ συνοδεύσωσιν αὐτὸν, ἀλλ' οὗτος ἤρνηθη.

Ἡ κόμησσα ἐφοβεῖτο τὰ πάντα ὡς ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ συζύγου της, τὸν ὄποιον οὐδόλως εἶχε μετριάσει ἡ ἥλικία, καὶ εἶχε θλιβεράς προκινηθέσεις, γνωρίζουσα ὅτι οὐδαμῶς ἥθελε φεισθῆ τῆς ζωῆς του ἐάν αἱ περιστάσεις τὸ ἀπήτουν. Ὁ Ἀντώνιος, εἰς τὸν δποῖον ὁ κύριός του δὲν ἐπέτρεψεν δμοίως νὰ τὸν συνοδεύσῃ, προέτεινεν εἰς τὴν κόμησσαν νὰ μεταβῇ κρύφα εἰς Παρισίους, ἵνα κατοπτεύῃ τὰ διαβήματα τοῦ κυρίου του καὶ ἐπαγγυητηρή ἐπ' αὐτοῦ, χωρὶς ὁ κόμης νὰ τὸ γνωρίζῃ.

Ο πιστὸς ὑπορέτης ἀπῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῶν εὐχῶν τῆς οἰκογενείας ἀπάστης, καὶ ἐγκατεστάθη, ἐπιτυχῶς, πλησίον τοῦ μεγάρου ἐν ὦ ὁ κόμης κατώκησεν.

Ἐν Παρισίοις ὁ κόμης κατείδεν ἔτι σφετερον τὴν ἐλεεινὴν θέσιν τῆς μοναρχίας. Ὁ βασιλεὺς, αἰχμάλωτος ἐν τοῖς ἀνακτόροις του, δὲν κατεῖγε πλέον ἡ κενὸν τίτλον, ὅστις, δμοίως ὡς ἡ ἐλευθερία ἥθελον μετ' οὐ πολὺ τῷ ἀφαιρεθῆ.

Ο κόμης παρουσιάσθη εὐθὺς εἰς τὸν βα-

σιλέα καὶ ἐζήτησε θέσιν τινὰ ἐν τοῖς ἀνακτόροις. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τῆς ἀθυπαίας καὶ τοῦ τρόμου, ἡ ἐθιμοταξία εἶχε σχεδὸν λησμονηθῆ, ὥστε ὁ κόμης ἐλάμβανε ποτὲ μὲν μετὰ τοῦ βασιλέως, ποτὲ δὲ μετὰ τῆς Μαρίας. Αντωνιέττας μακράς καὶ σχεδὸν φιλικάς συνεντεύξεις.

“Ημέραν τινὰ, περὶ τὰς ἀρχὰς Αὐγούσου,” εἶρε τὴν βασίλισσαν συεδὸν μόνην εἰς τὰ δώματά της καὶ παραδεδομένην εἰς μεγίστην ἀθυμίαν. Προσεπάθησε νὰ τὴν ἐνθαρρύνῃ προσποιούμενος ὅτι δὲν διέβλεπε κίνδυνον τινὰ καὶ σχεδὸν τὸ κατώρθωσεν. “Ἐν μέσῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων αὐτῶν μεταπτώσεων ἥλπιζεν ἐνίστε ἡ ταλαίπωρος βασίλισσα, ἀλλὰ ταχέως ἐπανήρχετο εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ τότε ἦτο ἄδυνηράν.

Ἡ Μαρία Ἀντωνιέττα ἐφέρετο πόδις τὸν κόμητα ὡς φίλη, ἀφ' οὗ ἔμαθε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ τὴν διακεκριμένην θέσιν ἣν ἔσχεν ὄχλοτε ἡ οἰκογένειά του.

— Διατί λοιπὸν, τῷ εἶπε ποτὲ, ἐμείνατε ἐπὶ τοσοῦτον κακιῶν μεμακρυσμένος, ἐνῷ ἥδηνασθε νὰ εὕρητε ἐν τῇ αὐλῇ τὴν θέσιν ἣν εἴχετε δικαιώματα νὰ ἀπαιτήσητε; “Ηδη πλέον, ἀλλοίμονον! ἡ εὔνοια τοῦ θρόνου είναι κινδυνώδης, τιμή!

— Οἱ Κερμαδέκ ἐφύλαξαν τὴν ὑπερηφάνειάν των ἀπωλέσαντες τὰ πλούτη αὐτῶν, Κυρία, ἀπεκρίθη εὐγενῶς ὁ κόμης. Λίγηρεσσίαι αὐτῶν ἦσαν ὁ ἀριλοκερδῆς καρπῆς ἀφοσιώσεως εἰλικρινοῦς, καὶ οὐδεμίαν ὄλλην ἥζεσσον ἀμοιβήν. “Λν μὴ οἱ κίνδυνοι, οἱ περιστοιχοῦντες ἥδη τὴν μοναρχίαν, δὲν μὲς ἀπέσπων ἐκ τοῦ ἀναχωρητηρίου μου, οὐδέποτε ἥθελον ἐπανίδει τὸ ἀνάκτορον τοῦτο.

Οἱ λόγοι οὗτοι, οἱ τόσον ἀπλοὶ καὶ τόσον ἀληθεῖς ἄμα, συνεκίνησαν ἴσχυρῶς τὴν Μαρίαν Ἀντωνιέτταν. “Ἡ συνομιλία παρετάθη ἐπὶ μακρὰν καὶ ὁ κόμης τοῦ Κερμαδέκ ἔδειξε τοιαύτην πίστιν, τόσον ἀπόλυτον πρὸς τὴν μοναρχίαν προσήλωσιν, ὥστε ἡ βασίλισσα ἐθλίβη βαθύτατα ὅτι δὲν ἥδηναστο νὰ ἀποδεῖξῃ πρὸς αὐτὸν ἐπαξίως τὴν εὐγνωμοσύνην της.

Πλησίον αὐτῆς ἔκειτο δοχεῖον μεστὸν τεγματίτων ἀνθέων ἀπέσπασεν ἐν ἐκ τούτων καὶ μετὰ θλιβεροῦ μειδιάματος:

“—Δάξετε τὸ ρόδον τοῦτο, κόμη, τῷ

εἶπε· δὲν δύναμαι πλέον σήμερον νὰ κάμω ἔκλιγκὴν τῶν μητρούλων τῆς φύλαξ μου ἀλλὰ θέλετε ωὐλάξει, ἐλπίζω, τὸ εὐτελὲς τοῦτο δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης μου, εἰς τὸ διποίον ἡ κόρος σίωσις ἥμῶν θέλει δώσει ἀξίαν τινά. Θὰ ἐπέλθῃ ἡμέρα, ταχέως ίσως, καθ' ἣν δὲν θὰ ξύρισθε ἐν αὐτῷ νὰ σᾶς προσφέρω...

Ἐν δάκρυ ἔσταξεν ἐπὶ τοῦ βόδου ὅπερ ἔκρατει ἔτι εἰς τὴν χεῖρά της.

Ο κόρης ὑπέκλεινε βαθύτατα καὶ ἐδέχθη μετὰ σεβασμοῦ τὸ δῶρον τῆς βασιλίσσης του.

— Ο Θεὸς θέλει σώσει τὸν βασιλέα διὰ τὴν σύνυγίν της Γαλλίας, Κυρία εἶπεν, ἀλλ' οἴσιδηποτε καὶ ἀνήναι αἱ περιστάσεις διεπιφύλακτοι ἦμαν τὸ μέλλον, δημόσιοι εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἔργασθω ὑπὲρ ὑμῶν μέχρις ἐσχάτης πνοῆς. Θὰ κληροδοτήσω εἰς πάντας τοὺς ἔμοις τὸ βαρύτυμον δῶρον τῆς Γ. Μεγαλειότητος, καὶ πιστεύσατέ μοι, ἐνός φρεσκάρχει σταγῶν αἵματος εἰς τὰς φλέβας ἐνὸς Κεραμεῖκου, οὐδὲ διδαχθῇ νὰ τὴν χύνῃ δι' ὑμᾶς καὶ τοὺς ἀπογόνους ὑμῶν.

Ο κόρης ἔμελλε μετ' ὄλγον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποσχέσεις του. Η δύλος ἔμενε κατὸ φύλαρδος καὶ ἀπειλητικάς, φρουρῶν πάσας τὰς ἔξοδους τῶν ἀνακτόρων πάντας ἐν τοῖς ἀνακτόροις διητήθον τὴν νύκτα ἐκείνην μὲ τὰ ὄπλα εἰς γείρας. Η ἐπαύριον ἦτο ἡ ὄλεθρία ἡμέρα τῆς 10 αὐγούστου, καθ' ἣν ἀπολέσθη ἡ υπηρεσία.

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἡρωικὴ ἀλλ' ἀνωφελὴς ἀντίστασις τῶν τελευταίων ὑπερασπιστῶν τοῦ Κεραμεικοῦ, οἵτινες, καὶ μετ' αὐτὴν ἔτι τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως, προσπάθησαν ἀκόμη νὰ σώσουσι τὴν ἐκπνέουσαν μοναρχίαν. Οτε πᾶσα ἐλπὶς πλέον ἀπώλλετο, οἱ πλεῖστοι τούτων ἐσφάγησαν ἀποσυρόμενοι, ὄλγιστοι δὲ μόνον κατέρθισαν νὰ ἐξέλθωσι τῶν ἀνακτόρων, μεταξὺ τῶν ὄποιων ἦτο καὶ ὁ κόρης.

Εἰς μικρὰν ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων ἀπόσταξεν ἀνεγγνωρίσθη ἐκ τοῦ ἴματισμοῦ του, περιεκυλώθη ὑπὸ στίφους μακινομένων, κατὰ τῶν ὄποιων δὲν ἤδυνθη νὰ ὑπερασπίσῃ ἐσυτόν. Πληγεὶς βαρύτατα κατὰ τὸν δεξιὸν βραχίονα ἔμελλε νὰ σφργῇ ἀναμφιβόλως ἢ νὰ ἕρθῃ εἰς τὸν Σηκουάναν, ὅτε φωνὴ νέας ἤκουόσθη.

— Σταθῆτε, μὴ φονεύσετε τὸν ἀριστοκράτην αὐτόν. Προτιμώτερον νὰ τὸν φυλάξωμεν εἰς τὴν Μονὴν, καὶ νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὴν λαιμοτόμον.

Ο κόρης μόλις ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους· ἔξηντλημένος πλέον ἐκ τῆς ἥσης τοῦ αἵματος, ἔπεσε λειπόθυμος. Ο προλαλήσας ὑπέλασε τότε:

— Α! ίδοι ἔπεσε! Δὲν τομπορεῖ νὰ μεταχθῇ μικρύτερον πρὸς τὸ παρόν· ἀν θέλετε νὰ μ' ἀκούσητε, πολίται, δὲ τὸν φέρωμεν μεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἐδῶ πλησίον, δύω βήματα, ἔως ὅτου νὰ ἡμπορέσῃ νὰ περιπατήσῃ. Έκεὶ μὴ σᾶς μέλει, θὰ τὸν φυλάξω ἐγὼ, ὅτον τὸ δυνατὸν καλλίτερα.

Ηκουλούθησαν τὴν συμβουλὴν ταύτην, καὶ ὁ κόρης ἐκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀγνώστου πρυτανῶν ἔως οὗ ὠδηγηθῇ εἰς τὴν «τελευταίαν του κατοικίαν» ὡς ἐλεγον οἱ ἄγριοι αὐτοῦ φύλακες.

Οτε ὁ κόρης ἤνοιξε τοὺς δρόμους, ἔβαλε κραυγὴν ἐκπλήξεως, διότι ἀνεγνώρισε πρὸ αὐτοῦ, ίστάμενον καὶ θεραπεύοντα τὰς πληγάς του, τὸν Ἀντώνιον. Οὗτος τῷ ἐπένδιεσιωπὴν διάγνωματος ἵκετευτικοῦ καὶ δεικνύων αὐτῷ τὸ παρακείμενον δωμάτιον.

Ἐν τῷ δωματίῳ ἐκείνῳ τρεῖς ἀνδρες εἶχον μείνει ἵνα φυλάξωσι τὸν αἰχμάλωτον, ἀλλὰ τῇ προνοίᾳ τοῦ Ἀντώνιου ἐκάθηντο πέριξ τραπέζης μεστής ποτηρίων καὶ φιλικῶν βυθισμάνοις εἰς μέθην ἐσχάτην.

— «Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! ἀγαπητέ μου κύριε, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Ἀντώνιος, μὴ κινηθεί καθόλου καὶ προσποιηθῆτε τὸν κοιμώμενον. Μετ' ὄλγον πάντας αὐτοίς οὐκ ειπεῖσθαι καὶ ἐλπίζω νὰ διαφύγωμεν ἐντεῦθεν.

— Καλῶς! Άλλὰ τί ἦλθες νὰ κάμης εἰς Παρισίους; Ἡρώτησεν ἔτι ὁ κόρης, παρὰ τῷ ὄποιῷ ἡ ἐκπλήξις ὑπερίσχυς τῆς ιδέας τοῦ κινδύνου.

— Θὰ σᾶς τὸ εἶπω ἀργότερον· ἀλλὰ δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! σιωπή, ἀν θέλετε νὰ μὴ ἀπολεσθῶμεν ἀμφότεροι.

Ο κόρης ὑπήκουσεν. Ο Ἀντώνιος δὲν εἶχεν ἀπατηθῆναι οἱ φύλακες ἦσαν μετὰ μικρὸν ἀνίκανοι νὰ ἴδωσι τὴν φυγὴν των. Επανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ κυρίου του καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν βραχίον καὶ ἐπενδύτην

ἐκ χονδροῦ ὑφάσματος, καὶ τοῦ ἔθεσεν ἐπὶ τὴν κεραλῆ, τὸν πῖλον ἐνὸς τῶν φυλάκων, διστε τὸν κατέστητον ἀγνώριστον.

Οἱ κόμης ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἐπενδύτου του δυ ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς αλίνης, μικρόν τι ἀνθος, τὸ βόδιον τῆς βασιλίσσης, τὸ ἡσπάσθη εὐλαβεῖς καὶ τὸ ἔκρυψεν εἰς τὸ στῆθος του· εἶτα ἔξηλθε τῆς οἰκίας, ἀπαρατήρητος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀντώνιου.

Οἱ δύο φυγάδες ἔρθισαν σπεύδοντες εἰς τὸν Σηκουάναν. Οἱ κόμης προσέβλεψε τὸ θυστατὸν τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κερκυραϊκοῦ καὶ ἐδάκρυσεν ἐπὶ τῇ φυλακῆσαι τῆς καταστροφῆς, ἥτις πρὸ των ὠρῶν ἐπῆλθεν εἰς αὐτά.

Ἐπορεύθησαν μετὰ προσοχῆς διὺς τῶν ράλλον ἐρήμων ὅδῶν καὶ ἔρθισαν εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ, τὴν δὲ πρωτεῖν ἥταν πλέον μακρὺν τῶν Παρισίων.

Οἱ Ἀντώνιος ἤγερκε παρὰ τινας γεωργοῦς μικρὸν ὄχημα καὶ ἵππον καὶ οὔτε ὠδήγησε τὸν κέριον του βραχίονας, διότι ἡνωχλεῖτο ἐκ τῶν πληγῶν του, εἰς Κερμαθέν, ὅπου ἡ οἰκογένεια ἀπασκει εὑστέκετο εἰς φρίξεαν ἀγωνίαν, ὡς μὴ λαβούσα πρὸ καιροῦ εἰδῆσαις οὔτε παρὰ τοῦ κόμητος, οὔτε παρὰ τοῦ Ἀντώνιου.

Οἱ Ρενὲ καὶ ὁ Ραούλ, ισχυρῶς ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἐνθαρρύνθησαν, πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἥθελον νὰ μεταβούσιν εἰς Παρισίους, ἀλλ' ἐκωλύθησαν ὑπὸ τῶν ἱκετιῶν τῆς κομῆτης, ἥτις δὲν ἦδυνατο νὰ ὑπομείνῃ νὰ διακινδυνεύσωσι τρεῖς ἐπὶ προσφιλεῖς αὐτῇ ὑπάρξεις.

Η ἐπάνυδος τοῦ κόμητος ἐνέπλησε πάντας χαρᾶς ἀμυθήτου, ὁ δὲ Ἀντώνιος ἐγένετο ἡ λατρεῖα πάντων· ὁ γέρων ὑπηρέτης δὲν ἦδυνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην τῆς οἰκογενείας, τέσσυν ἐνόμιζε φυσικὸν τὸ διεκινδύνευσεν αὐτὸς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κυρίου του. Η Ἀρτέμιδος μάλιστα ἔδωκεν αὐτῷ, κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, δεῖγμα ἀγάπης περὶ τοῦ διοίου οὐδέποτε ὕμιλει χωρίς νὰ δακρύσῃ.

Ἐν τῇ ἐνθουσιώδει αὐτῇ διαχύνει τῆς εὐγνωμοσύνης της ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ εἰς τὸν πιστὸν ὑπηρέτην ὑπόμνημα ἀναμμήσκων αὐτῷ τὴν εὐτυχῆ ταύτην ἡμέραν, καὶ ἥθελησε νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ ιδίου τί ἦτο αὐτῷ εὐχρεστότερον.

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΤΟΣ Β'.]

Ο γέρων ἀπεποιήθη ἐπὶ πολὺ, ἀλλὰ πιεζόμενος ζωηρῶς ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἀπεκρίθη τέλος συγκεκινημένος:

— Ἐπειδὴ ἀπολύτως θέλετε νὰ εἴπω τὴν γνώμην μου, θὰ τολμήσω νὰ σᾶς ζητήσω μίαν ἀμοιβήν. Ότε ἦσθε παιδίον, δεσποινίς, καὶ σᾶς ἐχόρευον ἐπὶ τῶν γονάτων μου, μὲ ἐφιλεῖτε ἐνίστε, έπως οἱ ἀδελφοί σας ἐπράξαν τήμερον τὴν πρωτανίαν· τοῦτο ἦτο ἡ μεγαλειτέρα μου εὐτυχία! . . .

Η Ἀρτέμιδος δὲν ἔπειρε νὰ τελειώσῃ. Ἐπήδητεν ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ του καὶ τὸν ἡσπάσθη πολλάκις μετὰ ψυχικῆς διεχύσεως.

— Ἐπιφυλασσομένη σοι καὶ ἔλλην ἀμοιβήν, εἴπεν εἶτα μειδιῶσα ἡ γενναία κόρη. Ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος δὲν τὴν ἔκουσεν· εἶχεν ἥδη μακρούθη παχέως κλαίων ἀπὸ χαρὰν καὶ συγκίνησιν.

(Ἐπεται συνέχεια.)

Λ. Βαμπάς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀττικὸν ἡλερδόγιον τοῦ ἔτους 1873 ὑπὸ Εἰρηναίου Ἀσωπίου, τῇ εὐνοϊκῇ συμπράξει φίλοκάλων λογίων. Ετος Ζ'. Έν 'Αθήναις 1872.

Ἐπόμενοι εἰς τε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Παρθενῶνος, ὁφείλοντος περὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἐλαφρὰν φιλολογίαν ἀγρυπνούς καὶ φίλιον ὅμμα, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ δίκαιον αἰσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ καλὰ ἐκεῖνα ἔργα, ἀτινα ὡς ἔρημα ἄνθη φύονται ἐν τῇ στείρᾳ φιλολογικῇ ἐποχῇ ἡμῶν, λαμβάνομεν ἀνὰ χεῖρας τὸν ἐτησίως ἐκδιδόμενον περικαλῆ φάκελλον, ὑπὸ τοῦ κυρίου Εἰρηναίου Ἀσωπίου, καὶ ὑπὸ τὸ ἀβρὸν διορα Αττικὸν Ἡμερολόγιον.

Ἀληθῶς δὲ εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὑπείκομεν εἰς τὴν δικαίαν ἀγάπην, καθ' ὅσου τοῦ ἔτους τούτου μάλιστα ἡ ποικίλη πανδαισία τοῦ κυρίου Ἀσωπίου ὑπερτερεῖ καθ' ἡμᾶς πάσης ἀλλης προηγουμένης τοῦ αὐτοῦ, σαφὲς δεῖγμα, ὅτι καὶ ἐν τοῖς σμικροῖς ἐν Ἑλλάδι, οἷα ἡ ἐλαφρὰ φιλολογία, καὶ ἐν τοῖς μεγίστοις παρ' ἡμῖν, οἷα τὰ μεταλλεῖα, ὁσημέραι χωροῦμεν ἐπὶ τὰ πρύσω. Ινα δὲ,

155